

JOSEP GODAY I CASALS

Arquitecte

Joan Ventura

Si desgranem, encara que sigui superficialment, la personalitat d'aquest arquitecte, veurem que es mereix una atenció nostra, especialment per la petita relació que va mantenir amb Mollet.

Va néixer a Mataró l'any 1882, i morí a Barcelona l'any 1936.

Perfil professional

Aconseguí la titulació d'arquitecte a Barcelona l'any 1905, i després d'uns anys de professió liberal, ingressà el 1912 a la Secció d'Art Modern del Museu de Barcelona. L'any 1914, guanyà el concurs del projecte de l'edifici de Correus de Barcelona, encara que no es va realitzar fins el 1927.

Acceptà el càrrec d'Arquitecte Municipal de Barcelona, i arribà a ser cap d'Arquitectes de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament. El 1933 fou nomenat Acadèmic de Sant Jordi, i professor adjunt de càtedra d'Història de l'Art als Estudis Universitaris Catalans.

És coautor, junt amb Josep Puig i Cadafalch i Antoni de Falguera, de l'obra bàsica «*L'Arquitectura Romànica a Catalunya*», que consta de 4 toms (1909-1919).

Els escrits i conferències que donà en el transcurs de la seva vida professional, tracten sobre temes escolars en les grans ciutats, estudis de càlcul sobre tècniques de construcció, arquitectura romànica catalana, i història general de l'art.

N.º 1 La Casa de Correus, a Barcelona.

Arquitectura civil i religiosa

La seva dedicació, quasi en exclusiva a l'arquitectura escolar, dintre del municipi de Barcelona, no li va restar temps per poder projectar altres edificis que per la seva especial vocació sentia, com eren algunes construccions civils i religioses.

Dintre de les primeres, sobresurt la comentada casa de Correus de Barcelona (fotografia n.º 1) que projectà junt amb l'arquitecte Jaume Torres i Gra. És un projecte de planimetria acadèmica, per poder resoldre, amb gran habilitat, el programa funcional i les necessitats de la ciutat, dins d'un acurat historicisme.

Una altra construcció singular fou el Pavelló de la Ciutat de Barcelona per l'Exposició Internacional de 1929. També la restauració de la Casa de l'Ardiaca, l'ampliació de les edificacions de la Maternitat, la recuperació de l'Ajuntament vell de Pierola, avui dedicat a altres serveis públics, i també l'Ajuntament actual de Pierola. Projectà el Casino d'Hostalets entre altres.

Destacà també en les construccions d'edificis religiosos, com són la reforma del Monestir de Sant Pau del Camp, i la restauració i ampliació de l'Església de Jesús Maria de Gràcia. Projectà una església votiva a l'Immaculat Cor de Maria a la ciutat de Buenos Aires (Argentina).

Arquitectura escolar

Al començament del segle XX, el municipi de Barcelona patia d'una clara insuficiència en instal·lacions escolars degut a la inoperància que va haver-hi durant quasi tot el segle XIX, ja que durant aquests cent anys només es van construir de nou quatre centres escolars a la ciutat (Ronda de Sant Pau, 38; Bruch, 102; Parc de la Ciutadella; i el Grup escolar de les Corts).

La figura de Francisco Giner, fundador de la *Institució Lliure d'Ensenyança*, va ser admirada per molts intel·lectuals modernistes i noucentistes catalans, com Maragall, Pijoan, Eugeni d'Ors, els quals van influir sobre l'opinió pública i política, descobrint la necessitat d'una millora substancial de la pedagogia en general i de les construccions escolars en particular.

En ser elegit President de la Diputació de Barcelona Enric Prat de la Riba, es va donar una empenta intel·lectual i possibilista de cara a l'ensenyament, comptant amb personalitats tan brillants com Alexandre Galí (pedagog), Manuel Ainaud (assessor pedagog), Jaume Bofill i Mates (Guerau de Liost, escriptor), Josep Goday (arquitecte), Torres García (pintor i teòric de l'art), Artur Martorell (pedagog) i Antoni

N.º 2 Grup Escolar Ramon Llull, a Barcel·lona.

N.º 3 Façana de la Marineta, cap a l'any 1920.

N.º 4 Façana actual de la Marineta.

Gelabert (preceptor del Col·legi de Sant Ignasi de Sarrià). Tots a l'ombra del famós mètode de pedagogia moderna de Maria Montessori, molt vinculada a Barcelona.

Dos personatges van donar el definitiu pas a les construccions escolars. Per una banda, el patrici Àngel Baixeras subvencionant el Grup Escolar del seu nom, i l'altre, l'indià Pere Vila i Codina, donant un llegat per a la construcció d'un altre Col·legi que també porta el seu nom. Tant l'un com l'altre els va projectar Josep Goday, ja que reunia les millors condicions tècniques i professionals per a tals projectes. Segueixen després els Grups Escolars, Ramon Llull (fotografia n.º 2), Milà i Fontanals, l'Escola de Mar, Collaso i Gil, Lluís Vives, l'Escola complementària d'oficis, l'Escola de Vallcarca i la de Pierola entre altres.

Vinculació personal amb Mollet

La relació que va mantenir amb Mollet i Sant Fost, es devia a que era cosí germà de Calderó, aleshores fondista de l'Hostal La Marineta, fent-li restaurar part de la mateixa i reconstruir la façana, avui dia restaurada, amb bon criteri, per l'Ajuntament (fotografies n.º 3 i n.º 4).

A Sant Fost, on s'instal·lava durant tots els estius, transformà un antic Casino, propietat del seu cosí Calderó, en casa d'estiueig. La casa ha passat, avui dia, de les seves filles a Josep M.ª Blanch Esteve, Arquitecte Tècnic, que tracta de reconstruir-la amb fidelitat, segons el projecte original.

Es pot dir, en resum, que a Josep Goday i Casals li va tocar viure una època de desorientació arquitectònica real, davant la qual hi va posar un actitud d'estudi insistent, un instint d'arquitecte que li feia trobar la millor solució a cada dificultat, i una sensibilitat exquisida per donar regularitat i eficàcia als projectes.

BIBLIOGRAFIA

- A. Florensa (1936): *Els nostres arquitectes: Josep Goday*, Rev. Arquitectura i Urbanisme, n.º 57. Barcelona, 1959.
- J. F. Ràfols: *José Goday. Arquitecto de los grupos escolares de Barcelona*. Cuadernos de Arquitectura n.º 35. Barcelona, 1959.
- C. Pellicer: *L'arquitectura catalana*. Ed. Teide. Barcelona, 1975.
- O. Bohigas: *Arquitectura i Urbanisme durant la República*. Ed. Dopesa, Barcelona, 1978.